

Posiedzenie Zarządu Głównego SBP

16 lutego 2022 r. online

W posiedzeniu, które odbyło się online na platformie ZOOM uczestniczyli: Sylwia Błaszczyk, Barbara Budyńska, Bożena Chlebicka-Abramowicz, Krzysztof Dąbkowski, Małgorzata Furgał, Zbigniew Gruszka, Andrzej Jagodziński, Żaneta Kubic, Paweł Pioterek, Rozalia Podgórska, Joanna Potęga, Marzena Przybysz oraz Marian Butkiewicz, Małgorzata Dargiel-Kowalska, Marta Lach, Aldona Zawałkiewicz.

Spotkanie prowadziła dr Barbara Budyńska, p.o. Przewodniczącej SBP.

Porządek obrad obejmował następujące punkty:

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia ZG z dnia 20 grudnia 2021 r.
2. Działalność Zarządu Głównego w okresie grudzień 2021 - luty 2022
3. Zatwierdzenie Planu pracy ZG SBP 2022
4. Informacja o sprawozdaniu za kadencję 2017-2021 oraz za 2021 rok
5. Stan przygotowań do: XIX edycji programu Tydzień Bibliotek, XIV edycji konkursu „Mistrz Promocji czytelnictwa”, XII edycji konkursu „Bibliotekarz Roku”, konkursu „Nagroda Naukowa SBP im. Adama Łysakowskiego"
6. Sprawy finansowe i składki członkowskie
7. Przygotowania do KZD 2021: informacja o pracach komisji zjazdowych, sprawy organizacyjne i statutowe; informacja o wyborach w strukturach terenowych
8. Sprawy różne

Ad. 1

Protokół z posiedzenia Zarządu Głównego SBP w dn. 20 grudnia 2021 r. został przyjęty jednogłośnie.

Ad. 2

Dr Barbara Budyńska omówiła najważniejsze działania, które miały miejsce w okresie grudzień 2021 – luty 2022 r.:

- Szkolenia:

W omawianym okresie odbyło się 6 szkoleń online na platformie ClickMeeting.

Zakończył się kurs MARC21.

Rozpoczął się kurs „Deskryptory Biblioteki Narodowej”.

- Tydzień Bibliotek 2022 – wybór i ogłoszenie hasła „Biblioteka - świat w jednym miejscu”
- Forum Młodych Bibliotekarzy – ogłoszenie kolejnej edycji (Katowice i Zabrze, 8-9 września 2022 r.)

- Projekt Analiza Funkcjonowania Bibliotek:

- wystąpienie do MKiDN o finansowanie projektu na kolejne lata
- udostępnienie narzędzia do pobierania infografik prezentujących wskaźniki funkcjonalności
- wdrożenie formularza i rozpoczęcie badań w bibliotekach publicznych (31 stycznia)
- przygotowanie do wdrażania formularzy dla bibliotek pedagogicznych i naukowych
- aktualizacja materiałów instruktażowych na stronie projektu
- przeprowadzenie szkoleń dotyczących badania satysfakcji użytkowników bibliotek dla WiMBP w Gdańsku oraz WiMBP w Rzeszowie (19 i 26 stycznia)
- spotkanie sprawozdawcze Rady Projektu AFB (14.02.2022)
 - Prace nad nowym portalem (8 spotkań online Zespołu) - opracowanie koncepcji i struktury serwisu informacyjnego
 - Prace Komisji ds. strategii na lata (6 spotkań w omawianym okresie)
 - Dotacje, granty

Projekty realizowane (MEiN):

- Rozbudowa i podniesienie jakości dostępu do zasobów naukowych Archiwum Cyfrowego Wydawnictwa SBP

- Źródła do badań fonografii polskiej – kontynuacja budowy bazy i zwiększenie jej wykorzystania

Złożenie raportów z realizacji zadań dofinansowanych w 2021 r. (MKiDN):

- Tydzień Bibliotek 2021
- #NieZostawiamCzytelnika
- Aptekarz literacki
- Dyskopedia Poloników do roku 1918. Suplement
- Wydawanie „Poradnika Bibliotekarza”
- Wydawanie „Przeglądu Bibliotecznego”
 - Aktualizacja porozumień i umów z partnerami – IK i MPLC
 - Patronaty (wybrane):
 - Lubelskie Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy (8.02.2022) – UMCS
 - IV Konferencja Naukowa WIAD22 (5-6.03.2022)
 - Konkurs Literacki “O Złote Pióro” – MBP w Jaworznie
 - Kwietniowi Antypiraci – CEN we Włocławku
 - Patronat dla kanału prawnego "Łukasz Wojciechowski - Dzielę się wiedzą"
 - Aktualizacja wpisu SBP w rejestrze instytucji szkoleniowych prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy
 - Udostępnianie platformy Zoom na potrzeby zebrań w strukturach

- Aktualizacja danych w IFLA Library Map of the World

Ad. 3

Dr Barbara Budyńska przypomniała główne założenia planu pracy ZG SBP na 2022 rok. Projekt planu prezentowany był na grudniowym spotkaniu członków ZG. Plan pracy ZG SBP na 2022 rok został przyjęty jednogłośnie.

Ad. 4

P.o. Przewodniczącej SBP poinformowała o pracach nad sprawozdaniem z działalności Zarządu Głównego SBP w kadencji 2017-2021.

Kadencja 2017-2021 przypadła na bardzo trudny okres, szczególnie w jej końcowych latach. W związku ze zmianami organizacyjnymi w Zarządzie Głównym, po śmierci przewodniczącej Joanny Pasztaleniec-Jarzyńskiej, pełnienie obowiązków Przewodniczącej powierzono Sekretarzowi Generalnemu Stowarzyszenia dr Barbarze Budyńskiej, która od lutego 2021 roku pełniła dwie funkcje. Ten czas zmiany zbiegł się z pandemią, która od marca 2020 roku zdeorganizowała życie społeczne w kraju, funkcjonowanie instytucji, w tym bibliotek i stowarzyszeń, spowodowała konieczność dostosowywania dotychczasowych działań do kontaktów i relacji zdalnych. Ograniczenie pracy bibliotek, bezpośrednich kontaktów z czytelnikami oraz tradycyjnej obsługi bibliotecznej, wpłynęło również na dotychczasową aktywność Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, a przede wszystkim na osiągnięte wyniki. Z uwagi na trwające nadal zagrożenie epidemiologiczne Zarząd Główny podjął uchwałę o przedłużeniu kadencji władz. Termin planowanego Krajowego Zjazdu Delegatów został ustalony na 3-4 czerwca 2022.

Kadencja 2017-2021 przebiegała w różnych uwarunkowaniach społecznych, organizacyjnych i ekonomicznych. Pomimo występowania zjawisk dotychczas nieznanych w naszym społeczeństwie (pandemia) i wielu przeciwności z tym związanych Stowarzyszenie znalazło właściwe na ten czas działania, co świadczy o potencjale organizacji, kreatywności we wspieraniu środowisk związanych z książką, pomysłowości w inicjowaniu projektów, organizowaniu różnych form edukacyjnych, utrzymywaniu dotychczasowych cyklicznych imprez, organizowanych w innej formule niż dotychczas. Działania te umocniły wizerunek SBP w otoczeniu społecznym, w kraju i za granicą. Sukcesem mijającej kadencji jest rozwój form edukacyjnych, dostępnych zarówno w formie płatnej, jak i bezpłatnej oraz przejście z form stacjonarnych do zdalnych, co umożliwiło bibliotekarzom nie tylko podnoszenie kompetencji, ale także uzyskanie pomocy w organizowaniu pracy bibliotek w sytuacji tymczasowego ograniczenia dostępności. Organizowaniu różnych form edukacyjnych sprzyjały pozyskiwane przez SBP granty, których środki stanowiły znaczący wkład w przygotowanie i rozwój oferty. Działalność Stowarzyszenia w mijającej kadencji była też przedmiotem badań empirycznych. Ich wyniki pozwoliły

na rzetelną ocenę dotychczasowych działań, były punktem wyjścia do prac nad nową strategią na lata 2021-2029 i programem działania na następną kadencję 2022-2025.

Były też problemy, których nie udało się rozwiązać, jak np. zmniejszająca się z roku na rok liczba członków SBP, zbyt małe zainteresowanie młodych bibliotekarzy ofertą Stowarzyszenia, likwidacja kół, zaniechanie działań przez niektóre sekcje ZG, a także spadające przychody ze sprzedaży wydawnictw, graniczna rentowność czasopism branżowych. Rozwiązanie tych problemów wymagać będzie prawdopodobnie podjęcia w najbliższej przyszłości różnorodnych działań, spójnych z nakreślonymi celami, ujętymi w przygotowywanym projekcie nowej Strategii SBP do roku 2029.

Dyrektor Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP, Marta Lach przedstawiła działalność wydawniczą w kadencji 2017-2021:

- Opracowanie strategii rozwoju Wydawnictwa na lata 2021-2025
- Wpisanie oficyny wydawniczej SBP na listę preferowanych wydawnictw MNiSW publikujących recenzowane monografie naukowe (2018)
- Opublikowanie w latach 2018-2021 łącznie 82 książek w seriach i poza nimi. Uruchomienie nowych serii: Seria Historyczna (2019), Komunikacja społeczna i media – teoria, metodologia, praktyka (2021, we współpracy z Wydziałem Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW). Wprowadzono nowe formaty publikacji (e-pub, mobi).
- Uzyskanie grantów z resortu nauki, które umożliwiły:
 - zakup platformy OJS (Open Journal System), która zapewniła otwarty dostęp do treści czasopism naukowych SBP (bieżących i archiwalnych), usprawniła prace redakcji
 - opracowanie nowej strony czasopism naukowych w jęz. polskim i angielskim, które posadowiono w systemie OJS,
 - podniesienie jakości recenzji wydawniczych, prac edytorskich (profesjonalne korekty)
 - wyposażenie artykułów naukowych w identyfikatory DOI (umożliwia wzrost cytowania i poprawę pozycjonowania artykułu), ORCID (umożliwia rozpoznanie autora artykułu),
 - zakup programu antyplagiatowego do kontroli oryginalności tekstów artykułów,
 - zwiększenie liczby artykułów w jęz. angielskim oraz recenzentów zagranicznych,
 - opublikowanie w latach 2019-2020 4 dodatkowych zeszytów ZIN i 2 Przeglądu Bibliotecznego
 - opracowanie strategii rozwoju czasopism na następne lata.

Efekty naukowe:

- poprawa jakości obu czasopism naukowych,
- zwiększenie zasięgu odbioru czasopism w środowisku międzynarodowym,
- zwiększenie liczby punktów w ocenie MNiSW (Przegląd Biblioteczny: z 9 pkt. w 2018 r. do 40 pkt. w 2021 r.; ZIN: z 8 pkt. w 2018 r. do 40 pkt. w 2021 r.)

- wprowadzenie obu czasopism naukowych do bazy Index Copernicus i uzyskanie znaczącego progresu w ocenie - wskaźnik ICV (Przegląd Biblioteczny: z 79,86 do 96,17; ZIN: z 82,13 do 99,66)
- modernizacja i udostępnienie Archiwum Cyfrowego <https://ac.sbp.pl> (2020),
- uruchomienie nowej strony Wydawnictwa i e-sklepu (2021)
- opracowanie i wdrożenie dystrybucji newslettera do ok. 8000 odbiorców,
- wprowadzenie nowych form promocji sprzedaży wydawnictw (sklep na FB),
- wprowadzenie marketingowych rozwiązań w promocji publikacji w mediach społecznościowych Wydawnictwa (Facebook, Instagram) oraz w Aktualnościach na stronie www.

Przygotowywane jest również oddzielne sprawozdanie z działalności ZG SBP w 2021 r. Dr Barbara Budyńska przypomniała, że rok 2021 miał z założenia kończyć kadencję Zarządu Głównego SBP, rozpoczętą w październiku 2017 r. Stąd prowadzone były intensywne prace przygotowawcze (merytoryczne i organizacyjne) do Krajowego Zjazdu Delegatów, który jednak, po konsultacjach wewnętrznych i zasięgnięciu opinii prawnych trzeba było przełożyć na rok 2022, z uwagi na występujące kolejne fale pandemii wywołane wirusem Covid-19.

Mimo zagrożenia epidemiologicznego plan działania ZG w 2021 r. został w pełni zrealizowany. Odbyły się kolejne edycje programów promocji czytelnictwa, bibliotek, zawodu bibliotekarza. Udało się pozyskać kilka grantów i dofinansowań na priorytetowe, realizowane od kilku lat zadania (AFB, Tydzień Bibliotek, wydawanie czasopism), bądź na nowe umacniające wizerunek Stowarzyszenia, jako organizacji dbającej o podnoszenie kompetencji zawodowych bibliotekarzy, szczególnie cyfrowych – tak istotnych w warunkach zdalnej obsługi czytelników. Opracowano nową, atrakcyjną, ofertę szkoleniową. Kontynuowana była akcja #NieZostawiamCzytelnika, która walnie przyczyniła się do zdobycia przez SBP II miejsca w plebiscycie Książka Roku 2020 lubimyczytać.pl Allegro, za podejmowanie działań na rzecz wspierania środowiska literackiego oraz czytelników.

Dużym sukcesem było znaczące podniesienie punktacji dla czasopism naukowych, w ocenie MEiN. Po rocznej przerwie odbyło się Forum Młodych Bibliotekarzy, po raz pierwszy w wirtualnej rzeczywistości, jak również kolejna konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek”. Przeprowadzono pierwsze w historii badania ankietowe członków SBP, które dostarczyły wiele wniosków na temat funkcjonowania organizacji.

W roku sprawozdawczym wystąpiły też problemy, których Zarządowi Głównemu nie udało się w pełni rozwiązać, w tym dotyczące spraw finansowych, czy też rozwiązywania kół, oddziałów SBP oraz spadku liczby członków.

Ad. 5

Stan przygotowań do konkursów organizowanych przez SBP omówiła p.o. Przewodniczącej:

- ogłoszenie konkursu na plakat Tygodnia Bibliotek 2022 (termin nadsyłania prac: 28.02; rozstrzygnięcie 11.03)
- ogłoszenie XII edycji konkursu Bibliotekarz Roku 2021; wystąpienie do MKiDN o dofinansowanie nagród dla laureatów (zgłaszanie kandydatów do 28.02; rozstrzygnięcie 25.04)
- Nagroda Naukowa SBP im. Adama Łysakowskiego za 2021 rok (termin zgłaszania prac 15.03; rozstrzygnięcie 31.05)

W przygotowaniu:

- XIV edycja konkursu Mistrz Promocji Czytelnictwa 2021 (ogłoszenie 21.02)
- konkurs na najciekawsze wydarzenie organizowane w ramach Tygodnia Bibliotek 2022 (ogłoszenie w kwietniu)

Ad. 6

Bożena Chlewicka-Abramowicz przedstawiła dane dotyczące przekazywania przez oddziały SBP 15% składek członkowskich do Zarządu Głównego.

Wytyczne regulujące pobieranie i przekazywanie składek obowiązują od 1 stycznia 2020 r. Składki za 2020 r. przekazało 26 oddziałów (łącznie 14 497,43 zł), za 2021 r. 21 oddziałów (łącznie 11 551,60 zł). Zgodnie z uchwałą Prezydium ZG nr 2/2021 wszystkie środki zgromadzone przez Zarząd Główny SBP ze składek członkowskich przeznaczone zostają na rozwój portalu sbp.pl.

Ad. 7

Dr Barbara Budyńska omówiła przebieg przygotowań do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP.

Zgodnie z Uchwałą ZG SBP nr 7/2021 z dnia 26 października 2021 r. planuje się przeprowadzenie Krajowego Zjazdu Delegatów w dniach 3-4 czerwca 2022 r. w gmachu Centralnej Biblioteki Wojskowej w Warszawie.

Ważnym przedsięwzięciem, związanym z przygotowaniem KZD, są prace zespołów roboczych powołanych przez ZG, które zajmują się opracowaniem projektu zmian w Statucie, oceną realizacji dotychczasowej *Strategii SBP* i przygotowaniem nowej wersji (na lata 2021-2029), zbieraniem wniosków do przedstawienia na Zjeździe, opracowaniem projektu programu działań na następną kadencję (2021-2025).

Z informacji nadesłanych przez struktury do Biura ZG SBP wynika, że w większości okręgów wybory trwają (7), w 3 okręgach jeszcze nie przeprowadzono żadnych wyborów, w 2 okręgach odbyły się już okręgowe zjazdy delegatów. W związku z sygnałami z niektórych struktur dotyczącymi problemów z przeprowadzeniem wyborów w terminach ujętych w harmonogramie przygotowań do KZD, Zarząd Główny SBP jednogłośnie podjął uchwałę nr 1/2022 w sprawie możliwości przesunięcia terminów walnych zebrań kół i oddziałowych zjazdów delegatów, w związku z pandemią (dostosowania organizacji zebrań do warunków i możliwości wynikających z łagodzenia przepisów w związku z pandemią), pod warunkiem utrzymania terminów wyborów w okręgach do 25 kwietnia 2022 r. zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Następnie p.o. Przewodniczącej SBP nawiązała do pisma wysłanego 1 lutego br. do członków ZG i GKR w sprawie nieprawidłowości w wyborach. Sprawa dotyczy dokumentów wyborczych z Oddziałowego Zjazdu SBP w Krakowie (data wpływu 31.01.2022) oraz Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego SBP Oddziału Białostockiego (data wpływu 27.01.2022) i Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego SBP Okręgu Białostockiego (data wpływu 27.01.2022), z których wynika, że wybory w ww. strukturach odbyły się w trybie jawnym. Działania podjęte przez Oddział SBP w Krakowie, Oddział SBP w Białymstoku i Okręg Podlaski są w sprzeczności z par. 62 Statutu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, który brzmi: *Wybory do organów Stowarzyszenia odbywają się w drodze tajnego, bezpośredniego głosowania, z tym, że walne zebranie w kołach może jednogłośnie uchwalić, że wybory odbędą się w drodze głosowania jawnego.* Okręg Podlaski wyjaśnił, że tryb jawny wprowadzono za zgodą członków przybyłych na zebranie. Powodem była chęć skrócenia czasu spotkania ze względu na pandemię, a także brak pomocy ze strony informatycznej, co uniemożliwiło przeprowadzenie zdalnych wyborów.

Okręg Małopolski przyznał, że wybory jawne przeprowadził również w 2017 r., zgodnie z sugestią Zarządu Głównego SBP, aby odpowiednią uchwałą wprowadzić zmiany do ramowych regulaminów oddziałowego i okręgowego zjazdu. Po weryfikacji wszystkich materiałów nadesłanych przez Okręg Małopolski dr Barbara Budyńska uznała, że opinia z 2017 r., na którą powołuje się Okręg jest prywatną odpowiedzią jednej z koleżanek na zadane pytanie. Nie może być uznana za stanowisko Zarządu Głównego. Przedstawiła również stanowisko Głównej Komisji Rewizyjnej. Główna Komisja Rewizyjna uważa, że wybory do Oddziału Kraków, Oddziału Białostok oraz Okręgu Podlaskiego SBP są nieważne i prosi o przekazanie całej dokumentacji do Głównego Sądu Koleżeńskiego celem otrzymania wyroku w przedmiotowej sprawie.

P.o. Przewodniczącej SBP poprosiła członków ZG o wyrażenie opinii.

Andrzej Jagodziński: Zapisy Statutu SBP są jednoznaczne, ale sytuacja ze względu na pandemię jest wyjątkowa. Krajowy Zjazd Delegatów powinien wypowiedzieć się, czy uznaje ważność wyborów w ww. strukturach.

Małgorzata Furgał: Wybory, które przeprowadzono w strukturach niezgodnie ze Statutem SBP, powinny zostać powtórzone. Pozostawienie sytuacji do wyjaśnienia podczas KZD może grozić konfliktem podczas Zjazdu, a także jego zerwaniem.

Zbigniew Gruszka: W ustawie Prawo o stowarzyszeniach brakuje wyjaśnienia czym jest głosowanie jawne i tajne, a zatem należy sięgnąć do praktyki innych podmiotów w tym zakresie. Z opinii prawnych dotyczących sytuacji w różnych spółkach, których statuty również mówią o tajnych wyborach, wynika, że tajność jest przywilejem dla wyborcy. Wybory przeprowadzone w strukturach SBP, mimo stwierdzonego uchybienia formalnego, zostały zrealizowane w sposób zapewniający poczucie swobody głosującym. Brakuje dowodów, że głosowanie byłoby inne, gdyby procedura była przeprowadzona inaczej. Stwierdzenie nieważności uchwały podjętej w trybie jawnym wymaga wykazania, że takie naruszenie miało lub mogło mieć wpływ na uchwałę. Stroną uprawnioną do stwierdzenia, że wybór jest nieważny jest organ nadzorujący.

Małgorzata Furgał: Wybory jawne w sytuacji, kiedy wyborcy są podwładnymi kandydata, nie mogą być obiektywne.

Krzysztof Dąbkowski: Podstawą do decyzji Zarządu Głównego w tej sprawie powinna być opinia prawna.

P.o. Przewodniczącej SBP podsumowała dyskusję. Należy docenić zaangażowanie i wysiłek koleżanek i kolegów z okręgu małopolskiego i podlaskiego. Organizacja wyborów w obecnej sytuacji jest trudnym i wymagającym przedsięwzięciem. Jesteśmy jednak członkami jednego Stowarzyszenia i wszystkich obowiązują jednakowe zasady zapisane w takich dokumentach jak m.in. Statut SBP. Zarząd Główny zwróci się do kancelarii prawnej z prośbą o wydanie opinii w sprawie ważności wyborów w oddziałach i okręgach przeprowadzonych w trybie jawnym.

Dr Barbara Budyńska zakończyła spotkanie.